

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Steiner-koulusta annetun lain ja Steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Steiner-koulun ja steinerpedagogisen erityiskoulun opettajien ja oppilaiden oikeusturvaa koskevat säännökset ajanmukaistetaan ja siirretään lakiin.

Ehdotuksen mukaan Steiner-koulusta annettuun lakiin ja steinerpedagogisista erityiskouluista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset opettajan irtisanomisesta sekä opettajan ja oppilaan kurinpidosta. Opettajan irtisanomiseen ja kurinpitoon sekä niihin liittyvästä tehtävistä pidättämiseen sovellettaisiin, mitä näistä toimenpiteistä valtion virkamieslaissa säädetään. Oppilaaseen kohdistuvasta kurinpidosta olisi voimassa, mitä siitä säädetään peruskoulun ja lukion oppilaan osalta. Esityksen mukaan opettajakunta voisi aikaisemmasta poiketen erottaa oppilaan vain määrääjäksi. Lakeihin ehdotetaan myös otettavaksi säännös Steiner-koulun ja steinerpedagogisen erityiskoulun pal-

veluksessa olevan henkilön ja koulun hallintoelimen jäsenen salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta.

Lakeihin ehdotetaan lisättäväksi muutoksenhakua koskevat perussäännökset. Muutoksenhaussa noudatettaisiin erikseen säädettävien poikkeuksin muutoksenhausta hallintoasioissa annettua lakia. Muutoksenhaussa opettajien irtisanomista, kurinpitoa ja tehtävistä pidättämistä koskeviin päätöksiin sovellettaisiin valtion virkamieslakia.

Steiner-koulusta annettuun lakiin sisältyvät vanhentuneet viittaussäännökset muuhun lainsäädäntöön ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Laki Steiner-koulusta

Steiner-koulusta annettu laki (417/77) ja sen nojalla annettu asetus (625/77) tulivat voimaan 1 päivänä elokuuta 1977. Lain mukaan Steiner-koulu on poika- ja tyttöoppilaille yhteinen yksityinen koulu, jossa annetaan steinerpedagogiikkaan perustuvaa yleissivistävää kasvatus- ja opetusta. Koulu on kaksitoistavuotinen, mutta siihen voi myös kuulua kolmastoista luokka ja yksivuotinen esiluokka. Steiner-koulun yhdeksännen luokan oppimäärän suorittaminen tuottaa samat edut ja oikeudet kuin kunnan peruskoulun oppimäärän suorittami-

nen ja kolmannentoista luokan suorittaminen samat edut ja oikeudet kuin lukion oppimäärän suorittaminen. Lain mukaan samanaikaisesti voi olla toiminnassa enintään kolme laissa tarkoitettua Steiner-koulua.

Steiner-koulut saavat käyttöönsä valtionapua, jonka määrä lasketaan viidennen kantokäytöksen mukaisena prosenttiosuutena siitä markkamäärästä, joka saadaan, kun koulun sijaintikunnan peruskoulun oppilasta kohden määrätty yksikköhinta kerrotaan koulun oppilasmäärällä. Koululle voidaan myös myöntää ylimääräistä valtionapua. Steiner-koulusta annetussa laissa säädetään lisäksi koulun palveluksessa olevan henkilökunnan eläke-eduista.

Steiner-kouluista annetun lain mukaisia Steiner-kouluja ovat Helsingin Rudolf Steiner-koulu sekä Tampereen Steiner-koulu ja Lahden Steiner-koulu.

Laki Steiner-koulusta on suppea koulun toiminnan yleisiä puitteita säätelevä laki. Tarkemmat koulun hallintoa, opetusta ja muuta toimintaa koskevat säännökset ja määräykset ovat asetuksessa ja sen nojalla annetussa koulun ohjesäännössä. Ohjesäännön vahvistaa opetushallitus. Sääteilytavan vuoksi myös monista opettajien ja oppilaiden oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään asetuksessa tai koulun ohjesäännössä. Myös muutoksenhausta steiner-koululainsäädännön perusteella tehtyihin päätöksiin säädetään asetuksella.

Koulujärjestelmän perusteista annettuun lakiin (467/68) sisältyneet valtionosuussäännökset kumottiin 1 päivästä tammikuuta 1979 lukien peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetulla lailla (1112/78). Uudet koululait tulivat voimaan 1 päivänä elokuuta 1985. Peruskoululaila (476/83) kumottiin mainittu koulujärjestelmän perusteista annettu laki kokonaisuudessaan. Samanaikaisesti voimaan tulleella lukio-laila (477/83) kumottiin muun ohella kunnallisten ja yksityisten oppikoulujen valtionavusta annettu laki (468/68), jonka mukaisesti myös Steiner-koulujen palveluksessa olleiden henkilöiden eläke-edut määräytyivät.

Vuonna 1985 voimaan tulleeseen peruskoulu- ja lukiolainsäädäntöön on myös tehty useita muutoksia. Valtion virkamieslainsäädännön uudistamiseen liittyen peruskoulun ja lukion opettajan ja tuntiopettajan oikeudellista asemaa koskevat säännökset uudistettiin 1 päivänä tammikuuta 1988 voimaan tulleilla peruskoululain ja lukiolain muutoksilla. Näillä muutoksilla mahdollistettiin peruskoulun ja lukion viranhaltijoiden ja tuntiopettajien irtisanomismenettely. Sääntelyn keventämiseen ja kuntien ja yksityisten koulujen ylläpitäjien päätösvallan lisäämiseen tähtääviä muutoksia on toteutettu vuonna 1991 peruskoululakiin ja lukiolakiin tehdyillä muutoksilla.

Edellä todetun vuoksi Steiner-koulusta annettu laki on monelta osin vanhentunut. Lain valtionapua ja opettajien eläkeoikeutta koskevat säännökset sisältävät viittauksia aikaisemmin kumottuun lainsäädäntöön. Steiner-kouluja koskevasta lainsäädännöstä puuttuvat kokonaan opettajan irtisanomisen perusteita ja irtisanomismenettelyä koskevat säännökset. Tämä

on käytännössä aiheuttanut epäselvyyksiä opettajan palvelussuhteen lakkaamiseen sovellettavasta lainsäädännöstä. Niinikään laista puuttuvat koulun henkilökunnan ja hallintoelinten jäsenten salassapitovelvollisuutta koskevat säännökset. Opettajien kurinpitorangaisuksia ja kurinpitomenettelyä koskevat määräykset sisältyvät koulun ohjesääntöön. Oppilaiden osalta kurinpidosta määrätään koulun sisäisessä järjestyssäännössä. Steiner-koulusta annetussa asetuksessa kuitenkin säädetään, että oppilaan erottaminen koulusta lopullisesti on alistettava kouluhallituksen (opetushallituksen) vahvistettavaksi. Lainsäädännössä nykyään noudatettavien periaatteiden mukaan yksilön oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan julkisen vallan käytön perusteista tulee säätää laissa. Näin ollen Steiner-koulun opettajien ja oppilaiden kurinpitoa koskevat säännökset eivät vastaa lainsäädännölle nykyisin asetettavia vaatimuksia.

Muutoksenhausta Steiner-koulusta annetun lain, sen nojalla annetun asetuksen ja koulun ohjesäännön perusteella tehtyihin päätöksiin säädetään Steiner-koulusta annetussa asetuksessa. Mainitun asetuksen mukaan valitus oikeudesta oppilaan ojentamista ja rankaisemista koskevaan päätökseen määrätään koulun järjestyssäännössä. Muutoksenhausta Steiner-koulun johtokunnan ja opettajakunnan päätökseen on soveltuvin osin voimassa, mitä muutoksenhausta on johtokunnan päätökseen peruskoulua korvaavasta koulusta ja yksityisestä lukiosta annetussa asetuksessa (720/84) säädetty. Muutosta johtokunnan ja opettajakunnan päätökseen haetaan pääsääntöisesti valittamalla opetushallitukseen sen mukaan kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa on säädetty. Opetushallituksen päätöksestä ei ole jatkovalitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Opetushallituksen päätöksestä, joka koskee Steiner-koulun valtionapua, ei saa valittaa, vaan päätökseen on pyydetävä määräajassa oikaisua opetushallitukselta. Opetushallituksen antamasta päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muihin kuin edellä mainittuihin opetushallituksen steinerkoulu-lainsäädännön nojalla antamiin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla opetusministeriöön sen mukaan kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Opetusministeriön päätökseen ei saa hakea muutosta.

1.2. Laki steinerpedagogisista erityiskouluista

Elokuun 1 päivänä 1987 voimaan tulleen steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain (932/86) mukaan steinerpedagogisissa erityiskouluissa annetaan steinerpedagogiikkaan perustuvaa lääkintäpedagogista kasvatusta ja erityisopetusta kehitysvammaisille lapsille, joiden oppivelvollisuus kestää yksitoista vuotta. Steinerpedagoginen erityiskoulu on yksitoista-vuotinen ja siihen voi kuulua enintään kaksi-vuotinen esiaste. Koulun yhdeksannen vuosiluokan oppimäärän suorittaminen tuottaa virkaan tai toimeen tai oppilaitokseen pääsemiseksi saman oikeuden kuin peruskoulun oppimäärän suorittaminen. Steinerpedagogisia erityiskouluja on lain mukaan kaksi, Hoitopedagogisen Rudolf Steiner-koulun kannatusyhdistys ry:n ylläpitämä Helsingissä toimiva Marjatta-koulu ja Sylvia-koti -yhdistys ry:n ylläpitämä Sylvia-kodin koulu Lahdessa. Koulut saavat käyttöönsä valtionapua, jonka suuruus määräytyy 1.1.1993 lukien todellisista kustannuksista opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/92) säädetyn valtionosuusasteikon perusteella oppilaiden kotikuntien kantokyläluokan mukaan.

Vaikka steinerpedagogisista erityiskouluista annettu laki on melko uusi, se on laadittu samalla periaatteella kuin Steiner-koulusta annettu laki. Myös steinerpedagogisten erityiskoulujen hallinnosta, opetuksesta, oppilaista, opettajista ja muusta toiminnasta säädetään tai määrätään pääosin asetuksella ja sen nojalla annetulla ohjesäännöllä. Myös steinerpedagogisen erityiskoulun opettajan ja oppilaan oikeusturvaa sekä muutoksenhakua koskevat säännökset ovat asetuksessa tai ohjesäännössä. Steinerpedagogisista erityiskouluista annetun asetuksen (688/87) mukaan oppilaita koskevis- ja järjestys-, kurinpito- ja rangaistusasioissa noudatetaan soveltuvin osin, mitä peruskoulun osalta on säädetty tai määrätty. Asetuksen mukaan opettajakunta päättää opettajan kohdistuvasta peruskoululaissa säädetystä kurinpitovangastuksesta. Muilta osin opettajan kurinpidosta määrätään koulun ohjesäännössä. Myöskään steinerpedagogisia erityiskouluja koskevassa lainsäädännössä ei ole säännöksiä opettajan irtisanomisesta. Kouluja koskevassa asetuksessa olevat muutoksenhakusäännökset vastaavat pääosiltaan Steiner-koulujen muutoksenhakusäännöksiä.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Yleistä

Esityksessä ehdotetaan, että Steiner-koulusta annettuun lakiin ja steinerpedagogisista erityiskouluista annettuun lakiin lisätään oppilaiden kurinpitoa sekä opettajien ja tuntiopettajien irtisanomista ja kurinpitoa sekä niihin liittyvää tehtävistä pidättämistä koskevat säännökset. Lakeihin ehdotetaan otettavaksi myös säännökset koulun hallintoelinten jäsenten ja koulun henkilökunnan salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta sekä muutoksenhausta. Ehdotusten lähtökohtana on näiltä osin ollut, että julkisen vallan rahoittamien oppivelvollisuusopetusta ja lukio-opetusta antavien koulujen opettajien ja oppilaiden oikeusturva tulee järjestää yhtenäisten periaatteiden mukaisesti.

Lisäksi Steiner-koulusta annettuun lakiin sisältyvät vanhentuneet koulun henkilökunnan eläkeoikeutta koskevat viittaukset muuhun lainsäädäntöön ehdotetaan muutettaviksi voimassa olevan lainsäädännön mukaisiksi. Steiner-koulusta annetusta laista ehdotetaan myös kumottavaksi eräitä vanhentuneita säännöksiä. Koulun valtionapua koskevat viittausäännökset on uudistettu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevan lainsäädännön yhteydessä.

2.2. Oppilaiden kurinpito

Oppilaiden kurinpidosta ehdotetaan Steiner-koulusta annettuun lakiin otettavaksi uusi 6 a § ja steinerpedagogisista erityiskouluista annettuun lakiin uusi 5 b §. Ehdotusten mukaan Steiner-koulun ja steinerpedagogisen erityiskoulun oppilaisiin kohdistuviin kurinpitotoimenpiteisiin ja kurinpidossa noudatettavaan menettelyyn sovellettaisiin, mitä peruskoulun ja lukion oppilaan kurinpidon osalta säädetään. Ehdotuksen mukaan Steiner-koulun tai steinerpedagogisen erityiskoulun oppilasta ei voisi erottaa koulusta lopullisesti. Oppilaan lopullisen erottaminen mainituista kouluista ja oppilaan siirtyminen peruskouluun tai lukioon saattaa aiheuttaa oppilaalle erityisiä vaikeuksia, koska näissä kouluissa opetus etenee eri järjestyksessä kuin peruskoulussa tai lukiossa. Steinerpedagogisen erityiskoulun oppilas ja Steiner-koulun 1—9 luokan oppilas voitaisiin peruskoulussa noudatettavan menettelyn mukai-

sesti erottaa enintään kolmeksi kukaudeksi ja Steiner-koulun 10—13 luokan oppilas lukiota koskevien säännösten mukaisesti enintään vuodeksi. Steinerpedagogisen erityiskoulun oppilaan ja Steiner-koulun 1—9 luokan oppilaan erottaminen olisi alistettava asianomaisen lääninhallituksen vahvistettavaksi.

2.3. Opettajan oikeudellinen asema ja toimenhaltijoiden salassapitovelvollisuus

Peruskoululaista ja lukiolaista kumottiin vuonna 1991 eräitä viran- ja toimenhaltijoiden sekä tuntiopettajien oikeudellista asemaa koskevia säännöksiä. Kunnallisissa kouluissa siirryttiin tältä osin soveltamaan kunnan virkasääntöä. Koska yksityisissä oppilaitoksissa ei voida siirtyä soveltamaan kunnan virkasääntöä eikä yksityisten koulujen toimenhaltijoiden ja tuntiopettajien oikeusasemasta voida kaikilta osin määrätä ohjesäännön tasolla, on näistä asioista säädettävä yksityisten koulujen osalta erikseen.

Opettajan irtisanomisesta, kurinpidosta ja tehtävistä pidättämisestä sekä toimenhaltijoiden salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta ehdotetaan Steiner-koulusta annettuun lakiin otettavaksi uusi 6 b § ja steinerpedagogisista erityiskouluista annettuun lakiin uusi 5 c §. Ehdotusten mukaan Steiner-koulun ja steinerpedagogisen erityiskoulun opettajan tai tuntiopettajan irtisanomiseen, kurinpitoon ja niihin liittyvään opettajan tai tuntiopettajan tehtävistä pidättämiseen noudatettaisiin soveltuvin osin valtion virkamieslain säännöksiä. Steinerpedagogiikkaa noudattavien koulujen hallinnollisten erityispiirteiden mukaisesti opettajan irtisanomisesta ja tehtävistä pidättämisestä päättäisi opettajakunta. Opettaja ja tuntiopettaja kohdistuvista kurinpitotoimenpiteistä päättäisi sen sijaan valtion virkamieslain mukaisesti asianomainen virkamieslautakunta. Steiner-koulujen ja steinerpedagogisten erityiskoulujen opettajien kurinpitoasiat käsiteltäisiin lääninhallituksen yhteydessä toimivassa virkamieslautakunnassa. Kurinpitomenettelyyn voitaisiin ryhtyä nimittävän toimielimen eli koulun opettajakunnan päätöksellä. Opettajan ja tuntiopettajan kurinpidollinen rankaiseminen on yksilön oikeuksiin kohdistuvan julkisen vallan käyttämistä, jonka perusteista tulee voimassa olevan oikeuskäsityksen mukaan säätää lailla. Kurinpitovaltaa käyttävän toimielimen tulee

olla puolueeton ja sillä tulee myös olla asian-
tuntemusta oikeusturvajärjestelmästä. Steiner-
kouluissa ja steinerpedagogisissa erityiskouluissa nykyisin noudatettavaa järjestelmää, jossa pääasiassa ohjesäännössä säädeltä kurinpitovaltaa käyttää yksityisen yhteisön ylläpitämän koulun opettajakunta, ei voida pitää oikeusturvan kannalta tyydyttävänä ratkaisuna.

Steiner-koulun ja steinerpedagogisen erityiskoulun hallintoelinten jäsenten ja henkilökunnan salassapitovelvollisuuteen ja tietojensaantioikeuteen sovellettaisiin ehdotuksen mukaan, mitä niistä säädetään peruskoulun ja lukion hallintoelinten viranhaltijoiden osalta. Peruskoulun, peruskoulua korvaavan koulun ja lukion hallintoelinten jäsenten ja henkilökunnan salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta säädetään 1.1.1993 lukien kunnan opetustoimen hallinnosta annetussa laissa (706/92) jolla kumotaan laki kunnan kouluhallinnosta (479/83).

Salassapitovelvollisia olisivat kaikki Steiner-koulun tai steinerpedagogisen erityiskoulun palveluksessa olevat henkilöt, jotka ovat saaneet tietoonsa lain mukaan salassapidettäviä tietoja. Salassapidettäviä tietoja olisivat esimerkiksi oppilaan tai koulun henkilökuntaan kuuluvan omaa tai perheenjäsenen terveydentilaa, sosiaalista tai taloudellista asemaa ja uskonnollista tai poliittista vakaumusta koskevat tiedot.

2.4. Muutoksenhaku

Steiner-koulun ja steinerpedagogisen erityiskoulun muutoksenhakujärjestelmä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan peruskoulua korvaavien koulujen ja yksityisten lukioiden muutoksenhakujärjestelmää. Muutoksenhakua koskevat perussäännökset ehdotetaan otettavaksi Steiner-koulusta annetun lain 8 §:ään ja steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain uuteen 5 d §:ään.

Johtokunnan ja opettajakunnan päätöksiin haettaisiin pääsääntöisesti muutosta valittamalla lääninoikeuteen siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Opettajan ja tuntiopettajan irtisanomista, kurinpitoa ja tehtävistä pidättämisestä koskevista päätöksistä haettaisiin kuitenkin muutosta valtion virkamieslain mukaisessa järjestyksessä. Opettajan ja tuntiopettajan irtisanomista koskevaan opettajakunnan päätökseen ei siten voisi hakea muutosta, vaan päätökseen voisi

vaatia oikaisua lääninhallituksen yhteydessä toimivalta virkamieslautakunnalta.

Päätökseen, jonka virkamieslautakunta on antanut opettajan kurinpittoa ja irtisanomista koskevassa asiassa, saisi virkamieslain 87 §:n (306/92) mukaisesti hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa on säädetty. Päätös tehtävistä pidättämisestä pannaan täytäntöön valituksesta huolimatta. Asetuksella on tarkoitus säätää eräitä muita poikkeuksia pääsäännön mukaisesta valitusmenettelystä. Esimerkiksi tietyistä oppilaita koskevista päätöksistä voisi asetuksen mukaan valittaa lääninhallitukselle. Asetuksella on tarkoitus säätää, että lääninhallitukselle voidaan valittaa päätöksestä, joka koskee Steiner-koulun 10—13 luokan oppilaan erottamista koulusta, oppilaaksi ottamista ja oppilaan muuta kuin satunnaista vapauttamista jonkin aineen opiskelusta.

Asetuksella on tarkoitus säätää myös eräistä valituskielloista. Valituskielloja säädettyä otetaan huomioon, mitä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleisopimuksessa on määrätty.

2.5. Muut ehdotukset

Steiner-koulun henkilökunnan eläkeoikeuden määräytymistä koskeva viittaus ehdotetaan lain 7 §:ssä muutettavaksi voimassa olevan lainsäädännön mukaiseksi. Pykälään ehdotetut muutokset ovat teknisiä, eivätkä vaikuta steinerkoulujen valtionapuun ja koulujen henkilökunnan eläke-etuihin. Lain 7 §:stä ehdotetaan myös poistettavaksi säännös, jonka mukaan koulu saa valtionapua 75 prosenttia koulun varoista maksettavista yksityisoppikoulujen valtionavusta annetun lain muuttamisesta annetun lain (291/66) voimaantulosäännöksessä tarkoitettuihin eläkkeisiin.

Toimivalta myöntää Steiner-koululle ylimääräistä valtionapua ja steinerpedagogiselle erityiskoululle valtionapua perustamiskustannuksiin on ehdotuksessa siirretty valtioneuvostolta opetusministeriölle. Nykyisin toimivalta on tarpeettoman korkealla tasolla, kun otetaan huomioon, että mainitut valtionavut myönnetään talousarvioon kulloinkin otettavan määrärahan rajoissa.

Viittaus kumottuun koulujärjestelmän perusteista annettuun lakiin on tarkoitus poistaa

Steiner-koulusta annetun lain 8 §:stä. Lain 5 §, joka koskee koulun valtionapua on muutettu valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen yhteydessä.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkamiestyönä opetusministeriössä. Esitystä valmisteltaessa on otettu huomioon opetusministeriön koulutoimen muutoksenhakutyöryhmän muistiossa ja opetusministeriön koulutoimen sääntelyn purkutyöryhmän muistiossa tehdyt ehdotukset ja niiden pohjalta toteutetut säännösmuutokset. Esityksessä on otettu huomioon myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaki (705/92) ja siihen liittyvä muu lainsäädäntö.

4. Esityksen taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä ei myöskään ole merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia. Virkamieslain mukaisen irtisanomismenettelyn ulottaminen Steiner-kouluihin ja steinerpedagogisiin erityiskouluihin sekä kurinpitotoimien käsittely valtion virkamieslain mukaisessa järjestyksessä aiheuttaa jossakin määrin lisätyötä lääninhallituksen yhteydessä toimivalle virkamieslautakunnalle liisääntyvinä irtisanomista koskevinä oikaisuasioina ja kurinpitomenettelyinä. Valitusasioiden siirtyminen opetushallitukselta lääninoikeuksille aiheuttaa muutoksia lääninoikeuksien ja opetushallituksen väliseen työnjakoon. Oppilaita koskevien valitusten ohjautuminen lääninhallituksiin lisää tehtäviä Uudenmaan ja Hämeen lääninhallituksissa. Kun kouluja on yhteensä vain viisi, esityksen hallinnolliset vaikutukset ovat niin vähäisiä, ettei esitys aiheuta muutoksia mainittujen viranomaisten työvoiman tarpeeseen.

5. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut lainmuutokset edellyttävät muutoksia myös Steiner-koulusta annettuun asetukseen ja steinerpedagogisista erityiskouluista annettuun asetukseen sekä koulujen ohjesääntöihin. Asetuksissa on tarkoitus täsmentää erityisesti muutoksenhakua koskevia säännöksiä.

6. Voimaantulo

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Steiner-koulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Steiner-koulusta 27 päivänä toukokuuta 1977 annetun lain (417/77) 6—8 § sekä *lisätään* lakiin uusi 6 a ja 6 b § seuraavasti:

6 §

Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvioon kulloinkin otettavan määrärahan rajoissa myöntää Steiner-koululle ylimääräistä valtionapua.

6 a §

Steiner-koulun 1—9 luokan oppilaan kurinpidosta on voimassa, mitä peruskoulun oppilaan kurinpidosta säädetään ja 10-13 luokan oppilaan kurinpidosta, mitä lukion oppilaan kurinpidosta säädetään. Oppilaan erottamisesta päättää opettajakunta. Päätös 1—9 luokan oppilaan erottamisesta on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

6 b §

Steiner-koulun opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta, kurinpidosta sekä tehtävistä pidättämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä valtion virkamiehen osalta säädetään. Tuntiopettajaan sovelletaan, mitä virka-toimittavasta virkamiehestä säädetään. Virkamieslautakuntana toimii lääninhallituksen yhteyteen asetettu virkamieslautakunta.

Opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta ja

tehtävistä pidättämisestä sekä kurinpitomenetelyyn ryhtymisestä päättää opettajakunta.

Koulun hallintoelinten jäsenten ja koulun palveluksessa olevan henkilön salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta on voimassa, mitä niistä peruskoulun ja lukion hallintoelinten jäsenten sekä peruskoulun ja lukion palveluksessa olevan henkilön osalta säädetään.

7 §

Steiner-koulun palveluksessa olleelle henkilölle suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä, hautausapua ja hautauskustannusten korvausta noudattaen soveltuvin osin, mitä peruskoulua korvaavan koulun ja yksityisen lukion palveluksessa olleiden henkilöiden osalta säädetään.

8 §

Muutoksenhausta 6 b §:n 1 momentissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta näihin päätöksiin säädetään valtion virkamieslaissa.

Muutoksenhausta muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain ja sen nojalla annetun asetuksen perusteella tehtyihin päätöksiin

on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Koulun toimielimen päätöksestä haetaan kuitenkin muutosta valittamalla lääninoikeuteen. Asetuksella voidaan säätää myös muita poikkeuksia muutoksenhakumenettelyyn.

Asetuksella voidaan säätää, missä tapauksissa päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva tässä laissa tarkoitettu asia käsitellään sen mukaan kuin tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan valituksen käsittelee kuitenkin lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan toimivaltainen viranomainen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki

steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan steinerpedagogisista erityiskouluista 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun lain (932/86) 5 § sekä

lisätään lakiin uusi 5b—5d § seuraavasti:

5 §

Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvioon kulloinkin otettavan määrärahan puitteissa myöntää kouluille perustamiskustannuksiin valtionapua.

5 b §

Steinerpedagogisen erityiskoulun oppilaan kurinpidosta on voimassa, mitä peruskoulun oppilaan kurinpidosta säädetään. Oppilaan erottamisesta päättää opettajakunta. Päätös oppilaan erottamisesta on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

5 c §

Steinerpedagogisen erityiskoulun opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta, kurinpidosta sekä tehtävistä pidättämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä valtion virkamiehen

osalta säädetään. Tuntiopettajaan sovelletaan, mitä virkaatoimittavasta virkamiehestä säädetään. Virkamieslautakuntana toimii lääninhallituksen yhteyteen asetettu virkamieslautakunta.

Opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta ja tehtävistä pidättämisestä sekä kurinpitomenettelyyn ryhtymisestä päättää opettajakunta.

Koulun hallintoelinten jäsenten sekä koulun palveluksessa olevan henkilön salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta on voimassa, mitä niistä peruskoulun hallintoelinten jäsenten ja peruskoulun palveluksessa olevan henkilön osalta säädetään.

5 d §

Muutoksenhausta 5 c §:n 1 momentissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta näihin päätöksiin säädetään valtion virkamieslaissa.

Muutoksenhausta muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain ja sen nojalla annetun asetuksen perusteella tehtyihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Koulun toimielimen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta valittamalla lääninoikeuteen. Asetuksella voidaan säätää myös muita poikkeuksia muutoksenhakumenettelyyn.

Asetuksella voidaan säätää, missä tapauksissa päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva tässä laissa tarkoitettu asia käsitellään sen mukaan kuin tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetään. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan valituksen käsittelee kuitenkin lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan toimivaltainen viranomainen.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Riitta Uosukainen*

1.

Laki**Steiner-koulusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Steiner-koulusta 27 päivänä toukokuuta 1977 annetun lain (417/77) 6—8 § sekä *lisätään* lakiin uusi 6 a ja 6 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Erityisestä syystä valtioneuvosto voi tulo- ja menoarvioon kulloinkin otettavan määrärahan puitteissa myöntää Steiner-koululle ylimääräistä valtionapua.

Ehdotus

6 §

Erityisestä syystä *opetusministeriö* voi valtion *talousarvioon* kulloinkin otettavan määrärahan rajoissa myöntää Steiner-koululle ylimääräistä valtionapua.

6 a §

Steiner-koulun 1—9 luokan oppilaan kurinpidosta on voimassa, mitä peruskoulun oppilaan kurinpidosta säädetään ja 10-13 luokan oppilaan kurinpidosta, mitä lukion oppilaan kurinpidosta säädetään. Oppilaan erottamisesta päättää opettajakunta. Päätös 1—9 luokan oppilaan erottamisesta on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

6 b §

Steiner-koulun opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta, kurinpidosta sekä tehtävistä *pidättämisestä* on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä valtion virkamiehen osalta säädetään. Tuntiopettajaan sovelletaan, mitä virkaatoimittavasta virkamiehestä säädetään. Virkamieslautakuntana toimii lääninhallituksen yhteyteen asetettu virkamieslautakunta.

Opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta ja tehtävistä *pidättämisestä* sekä kurinpitomenetelyyn ryhtymisestä päättää opettajakunta.

Koulun hallintoelinten jäsenten ja koulun palveluksessa olevan henkilön salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta on voimassa, mitä niistä peruskoulun ja lukion hallintoelinten jäsenten sekä peruskoulun ja lukion palveluksessa olevan henkilön osalta säädetään.

7 §

Steiner-koulun palveluksessa olleen henkilön eläkkeestä ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä, hautausavusta ja hautauskus-

7 §

Steiner-koulun palveluksessa olleelle henkilölle suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä, hautausapua ja hauta-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tannusten korvauksesta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä kunnallisten ja yksityisten opikoulujen palveluksessa olleiden henkilöiden osalta on säädetty.

Yksityisoppikoulujen valtionavusta annetun lain muuttamisesta annetun lain (291/66) voimaantulosäännöksessä tarkoitetuista eläkkeistä Steiner-koulu saa valtionapua 75 prosenttia.

8 §

Niiden avustussuoritusten osalta, joita kunta on maksanut Steiner-koululle, ei sovelleta koulujärjestelmän perusteista annetun lain (467/68) 26 §:n 7 momentin säännöstä.

8 §

Muutoksenhausta 6 b §:n 1 momentissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta näihin päätöksiin säädetään valtion virkamieslaissa.

Muutoksenhausta muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain ja sen nojalla annetun asetuksen perusteella tehtyihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallinto-asioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Koulun toimielimen päätöksestä haetaan kuitenkin muutosta valittamalla lääninoikeuteen. Asetuksella voidaan säätää myös muita poikkeuksia muutoksenhakumenettelyyn.

Asetuksella voidaan säätää, missä tapauksissa päätöksiin ei saa hakea muutosta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva tässä laissa tarkoitettu asia käsitellään sen mukaan kuin tässä laissa tai sen nojalla annettussa asetuksessa säädetään. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan valituksen käsittelee kuitenkin lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan toimivaltainen viranomais.

2.

Laki**steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan steinerpedagogisista erityiskouluista 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun lain (932/86) 5 § sekä
lisätään lakiin uusi 5b—5d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Erityisestä syystä valtioneuvosto voi tulo- ja menoarvioon kulloinkin otettavan määrärahan puitteissa myöntää kouluille perustamiskustannuksiin valtionapua.

Ehdotus

5 §

Erityisestä syystä *opetusministeriö* voi *valtion talousarvioon* kulloinkin otettavan määrärahan rajoissa myöntää kouluille perustamiskustannuksiin valtionapua.

5 b §

Steinerpedagogisen erityiskoulun oppilaan kurinpidosta on voimassa, mitä peruskoulun oppilaan kurinpidosta säädetään. Oppilaan erottamisesta päättää opettajakunta. Päätös oppilaan erottamisesta on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

5 c §

Steinerpedagogisen erityiskoulun opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta, kurinpidosta sekä tehtävistä pidättämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä valtion virkamiehen osalta säädetään. Tuntiopettajaan sovelletaan, mitä virkaatoimittavasta virkamiehestä säädetään. Virkamieslautakuntana toimii lääninhallituksen yhteyteen asetettu virkamieslautakunta.

Opettajan ja tuntiopettajan irtisanomisesta ja tehtävistä pidättämisestä sekä kurinpitomenetelyyn ryhtymisestä päättää opettajakunta.

Koulun hallintoelinten jäsenten sekä koulun palveluksessa olevan henkilön salassapitovelvollisuudesta ja tietojensaantioikeudesta on voimassa, mitä niistä peruskoulun hallintoelinten jäsenten ja peruskoulun palveluksessa olevan henkilön osalta säädetään.

5 d §

Muutoksenhausta 5 c §:n 1 momentissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta näihin päätöksiin säädetään valtion virkamieslaissa.

Muutoksenhausta muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain ja sen nojalla annetun asetuksen perusteella tehtyihin päätöksiin on

Ehdotus

Asetuksella voidaan säätää, missä tapauksissa päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva tässä laissa tarkoitettu asia käsitellään sen mukaan kuin tässä laissa tai sen nojalla annettussa asetuksessa säädetään. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan valituksen käsittelee kuitenkin lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan toimivaltainen viranomainen.